

[Nørskov.]

Egne. Jeg skal ikke kritisere dette, men kun fremhæve, at havde man ført Banerne gennem tættere beboede Egne, vilde Driftsbudgetterne selvfølgelig have set bedre ud og ogsaa set bedre ud i Dag. Jeg maa derfor hævde, at disse Baners Anlæg ikke i første Række tog Sigte paa det rent forrentningsmæssige, men at de indgik som Led i et storstilet Opdyrknings- og Kultiveringsarbejde i nogle af vort Lands fattigste Egne. Det maa man aldrig glemme, naar man behandler dette Spørgsmaal. Hvilke Forandringer er der ikke sket paa de paagældende Egne! De er i Sandhed store og mægtige! Betydelige Hedestrækninger er opdyrket, og der er skaffet Plads og Virkefelt til Tusinder af Mennesker, hvor Lyngen før herskede enevældigt. Der er herved tilført Danmark Værdier baade direkte og indirekte, der langt overstiger Banernes Under-skud. Men dette Kulturarbejde for at gøre vort Land større er ikke tilendebragt. Selvfølgelig er det hemmet af Krisen, men Banernes Betydning paa dette Omraade er ingenlunde forbi, de har vedblivende deres store Mission at udføre.

Jeg skal saaledes nævne, at over hundrede Tusinde Vognladninger Mergel er der i Aarenes Løb kørt væk fra Kjølens Mergelleje, og disse Bjerge af Mergel er for største Delen kommet Hedeegnene mellem Viborg og Herning til gode og har været medvirkende til at skabe den enestaaende Kultur, som nu findes paa disse tidligere saa øde Hedestrækninger. Men ogsaa andre Egne har nydt godt af den fortrinlige Mergel, som af Banerne er transporteret til flere Herreder.

Jeg har tidligere fra denne Plads stærkt beklaget og kritiseret den Nedsættelse af Statstilskuddet til Mergeltransporten, der har fundet Sted, og som har bevirket, at Befolkningen ikke har haft Raad til at mergle i samme Udstrækning som tidligere, og denne store Nedgang i Mergeltransporten i Forbindelse med Landbrugskrisen, der har ramt disse Egne meget haardt, har selvfølgelig været medvirkende til det daarlige Driftsresultat, hvormed den højtærede Minister nu begrundet Forslaget om Nedlæggelsen af disse Baner.

Jeg har nu skildret Banernes Betydning for Landbruget og for Egnen, men ved Siden deraf maa jeg nævne, at der omkring disse Baner er rejst mange store betydelige Stationsbyer. Paa Strækningen fra Viborg til Aalestrup er Skals den eneste Station, hvor der ved Banens Aabning

i 1893 fandtes en gammel Bondeby. I Løgstrup, Møldrup, Hvam og Aalestrup fandtes der i 1893 kun enkelte Gaarde og Huse; nu er det store driftige Stationsbyer med ret betydelige Virksomheder, der vil blive ramt meget haardt, hvis Lovforslaget gennemføres.

Det gælder ikke mindst Aalestrup, der er Knudepunktet for de to Baner. Den har ca. 1 400—1 500 Indbyggere; i Byen findes flere store Fabrikvirksomheder, som udelukkende benytter Banen; her findes saaledes den store landskendte Cyklefabrik „Jyden“, som netop er flyttet til Aalestrup paa Grund af Banen, endvidere to store Møbelfabrikker, der beskæftiger en 50 Mennesker. Det bliver sikkert nødvendigt at flytte disse Virksomheder til andre Byer, hvis Banen nedlægges. Desuden er der i Aalestrup et stort Eksportslagteri, og det er ligeledes et stort Spørgsmaal, om dette vedblivende kan opretholdes, i hvert Fald skal Kødet køres enten til Hobro eller Viborg i Lastautomobiler, og det er givet, at det i det hele taget vil forøge Driftsomkostningerne for Slagteriet meget betydeligt. Jeg maa ogsaa nævne, at der i Aalestrup findes en Realskole, som er den eneste Skole af sin Art mellem Aars, Hobro og Viborg. Skolen er fortrinligt ledet og har mange Elever fra næsten alle Egne af Himmerland, som nu benytter Banen til og fra Skolen. Bliver Banen nedlagt, opstaar der der store Vanskeligheder, saavel for Skolen som for Eleverne. Maaske en og anden vil svare hertil: saa kan disse Elever benytte Ruteautomobiler, men det kan de i de fleste Tilfælde slet ikke.

For 7 Aar siden blev 14 Tjenestemænd flyttet fra Aalestrup, hvilket selvfølgelig ramte Byen meget haardt. Bliver Lovforslaget her vedtaget, vil der ske en fuldkommen økonomisk Revolution for Byen derved, at de sidste 13 Tjenestemænd samt store Virksomheder nødvendigvis maa flytte fra Byen; det vil være en Katastrofe for den dygtige og driftige By.

Paa samme Maade vil det gaa en Række andre store Stationsbyer, en By som Nørager f. Eks. paa den anden Strækning og Aars for ikke at tale om Løgstør. I disse Byer findes der ogsaa store Virksomheder, som vil blive meget føleligt ramt, og det er rent absurd at tænke sig, at en By som Løgstør, der dog har op imod en 3 000—4 000 Mennesker, for Fremtiden fuldkommen skal være uden Baneforbindelse med Omverdenen. Og hvorledes vil det gaa med Privatbanen fra Aalborg over Aars til Hvalpsund? Den vil komme til at svæve